

یافته های نو در روان شناسی

سال ششم، شماره ۱۸، بهار ۱۳۹۰

صفحات مقاله: ۱۰۲-۸۷

تاریخ وصول: ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۶/۲۶

رابطه بین ویژگی های شخصیتی و سبک های دلبستگی با بخشودگی در کارکنان شرکت ملی نفت اهواز

دکتر پروین احتشام زاده*

زهره طبیبی**

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و سبک های دلبستگی با بخشودگی در کارکنان شرکت ملی نفت اهواز بود. نمونه آماری این پژوهش تعداد ۳۸۵ نفر از کارکنان شرکت ملی نفت اهواز بودند که به روش تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از ۱- پرسشنامه ویژگی های شخصیتی FFI-NEO ۲- پرسشنامه سبک های دلبستگی ۳- مقیاس بخشودگی بین (IFI). روش تحقیق از نوع همبستگی بود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری در سطح $P < 0/05$ نشان داد که بین ویژگی روان نژندگرای و بخشودگی رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بین ویژگی های شخصیتی (برون گرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق پذیری و وجدانی بودن) با بخشودگی رابطه مثبت وجود دارد. بین سبک دلبستگی ایمن با بخشودگی رابطه مثبت و بین سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با بخشودگی رابطه منفی وجود دارد. و نتایج رگرسیون نشان داد که بین ویژگی های شخصیتی و سبک های دلبستگی با بخشودگی رابطه چندگانه وجود دارد و متغیرهای روان نژندی گرای، سبک دلبستگی اجتنابی، توافق پذیری، سبک دلبستگی دوسوگرا، سبک دلبستگی ایمن و برون گرایی به ترتیب بهترین پیش بینی کننده بخشودگی بودند.

واژه های کلیدی: ویژگیهای شخصیتی، سبک های دلبستگی، بخشودگی

* استاد یار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

** کارشناس ارشد روانشناسی عمومی (نویسنده مسوول)

مقدمه

داشتن یک زندگی پر معنی و ارضا کننده بین فردی مستلزم رشد صفاتی نظیر ظرفیت، غنی سازی و همکاری است. علاوه بر این صفات طرفین در یک رابطه صمیمانه باید قادر به تحمل مقابله و گذشت از اشتباهات و نقص های ناگزیر یکدیگر باشند. بخشودگی^۱ یکی از واکنش هایی است که امکان تداوم روابط را علی رغم اشتباهات، خیانت ها یا ناکامی در برآورده ساختن انتظارات ممکن می سازد. بخشودگی اجازه نمی دهد که عواطف منفی باز دارنده صمیمیت، بر فرد غلبه نمایند و این واکنش (بخشودگی) معرف ظرفیت شناختی پیچیده تر شخص است. بخشودگی اجازه می دهد روابط استمرار یابند و با وجود تهدیدها، صمیمیت تقویت گردد، از این رو بخشودگی ابزار مهمی در حفظ و تداوم روابط جدی و بلند مدت است. معلوم شده است که مجموعه ای از عوامل، توانایی بخشش فرد خاطی را پس از خیانت یا صدمه بین فردی، تسهیل یا مشکل می سازد (لاولر-راو و همکاران^۲، ۲۰۰۶). یکی از این عوامل ویژگی های شخصیتی^۳ است. شخصیت هر فرد عبارت است از مجموعه رفتارهایی که فردیت وی را تشکیل می دهد و او را از دیگران متمایز می کند (مهدی زراعی^۴ ۱۳۸۶) در کل شخصیت رفتار انسان را در موقعیت های مختلف نشان می دهد. آلپورت^۴ معتقد است شخصیت "سازماندهی پویای نظام های روانی فیزیولوژیکی درون فرد که رفتار و افکار شخص را تعیین می کند، می باشد" (آلپورت، ۱۹۶۱، به نقل از پروین^۵ ۲۰۰۱، ترجمه جوادی و کدیور، ۱۳۸۶). تحقیقات نشان داده است عوامل شخصیتی مثل مؤلفه های توافق پذیری^۶ و ثبات هیجانی (از جمله ویژگیهای اصلی شخصیت) روابط مثبتی با بخشودگی و عدم تلافی و انتقام جویی^۷ داشته اند (اشتون، پانونن، هلمس و جکسون^۸، ۱۹۹۸، به نقل از لاولر-راو و همکاران^۲، ۲۰۰۶). یکی دیگر از پیش بینی کننده های بسیار مهم اما مهجور مانده بخشودگی، سبک های دلبستگی است (لاولر-راو و همکاران^۲، ۲۰۰۶). سبک های دلبستگی^۹ از جمله مفاهیمی است که ابتدا جان بالبی^{۱۰} آن را مطرح کرد. بالبی پیوند دلبستگی را در کودک یک نیاز اولیه و اساسی می داند به عبارت دیگر همه ی انسان ها تحت تاثیر پیوندهای دلبستگی خود قرار دارند (مظاهری^{۱۳۷۷} به نقل از مویدفر^{۱۳۸۶}). اینزورث، بهلر، والتز و وال^{۱۱} (۱۹۸۷) پیرو پژوهش های بالبی، سه سبک دلبستگی ایمن^{۱۲}، اجتنابی^{۱۳} و دوسوگرا^{۱۴} را تشخیص دادند. ویژگی های بهنجار و ناهنجار روابط بین شخصی به گونه ای عمیق با سبک های دلبستگی افراد ارتباط دارد (مویدفر^{۱۳۸۶}). در روابط بین فردی بهنجار لازم است که

1. Forgiveness
2. Lawler- Row, et al
3. Personality traits
4. Alport
5. Parvien
6. Agreeableness
7. Vengeane
8. Ashton- Paunonen-Helmes-Jakson
9. Attachment style
10. Bowlby
11. Ainswoth, Blehar, Waters& Walls
12. Secure
13. Avoidant
14. Amoivalent

فرد بر احساسات تردید، خشم^۱ و گناه خود غلبه نماید تا بتواند اشتباهات دیگران را ببخشد. در شرایط تهدید کننده، دلبستگی ناایمن می تواند چنین فرایندهایی را مختل، سرکوب و باطل نماید.

دل مشغولی افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن به نتایج روانی بدبینانه موجب می شود آنها نتوانند ویژگی های انسانی فرد خاطی را در نظر بگیرند. در مقابل افراد دارای دلبستگی ایمن، نیاز به صیانت از نفس^۲ و خودافزایی^۳ کمتری دارند. این سبک اجازه می دهد که شخص دیدگاه دیگران را در نظر آورد و خشم خود را کنترل کند (برنت و همکاران ۲۰۰۷).^۴

خشم به عنوان یکی از هیجان های اصلی تأثیر بازدارنده ای بربخشودگی دارد (اینریچ و کوپل^۵، ۱۹۹۸، ورتینگتون^۶ ۱۹۹۸، به نقل از باربر مالتبی و ماکاسکیل^۷، ۲۰۰۵). فیتس گیونز^۸ (۱۹۸۶)، به نقل از باربر و همکاران (۲۰۰۵). خشم را به عنوان احساس قوی ناخوشایند و مخالف با لذت، در اثر آسیب دیدن یا وقوع یک اشتباه تعریف کرده است. وی بیان می کند که تجربه خشم فرد را به سوی میل به انتقام جویی سوق می دهد. مطالعات تجربی، ارتباط بین اعمال فرد دارای بخشودگی و کاهش خشم در آنها را مورد تأیید قرار می دهند (هانگ^۹، اینریچ، ۲۰۰، وینر، گراهام، پیترز و مودیناس^{۱۰}، ۱۹۹۱، به نقل از بابر و همکاران ۲۰۰۵).

میکولینسر (۱۹۹۸ به نقل از باربر، ۲۰۰۵) بیان نمود اضطراب و اجتناب دو بعد از ابعاد دلبستگی ارتباطی هستند که از نظر رشدی ریشه در عقاید امنیت بین فردی دارند و واکنش های خشم را در بزرگسالی پیش بین می کنند.

انتقام جویی تلاشی برای جبران خسارت مربوط به خطای بین فردی است، که به شکل انجام اختیاری عملی پرخاشگرانه، در مورد متخلف، صورت می گیرد (گلدنر^{۱۱}، ۱۹۶۰، به نقل از مک کالوگ و همکاران^{۱۲}، ۲۰۰۱). با وجود اینکه برخی از اعمال انتقام جویانه خود به خودی هستند، اما بیشتر آنها نتیجه ای از افکار نشخواری مربوط به رنجش ها هستند. در نتیجه انتظار می رود افراد دارای تمایل زیاد به انتقام جویی دارای عاطفه منفی بالا و میزان بخشودگی بسیار پایین در روابط خود با دیگران باشند.

چیارامیل لو، منزاستر، مولت^{۱۳} (۲۰۰۸) در تحقیقی به بررسی رابطه میان بخشودگی و ویژگی های شخصیت پرداختند. نتایج حاکی از آن بود که عدم توانایی در بخشش با توافق پذیری، بازبودن^{۱۴} نسبت به تجربه رابطه منفی و با گرایش های پارانویدی رابطه مثبت داشت. بخشودگی نیز با توافق پذیری رابطه مثبت

1. Anger
2. Self-protection
3. Self-enhancement
4. Burnette, et al
5. Entight & Coyle
6. Worthington
7. Barber, Maltby & Macaskill
8. Fitzgibbons
9. Hung
10. Weiner, Grahm, Peter & Zmuidinas
11. Goldner
12. Mc Cullough, et al
13. Chiaramello, Munoz sastre & Mullet
14. Openness

معنی داری را نشان داد.

المند، کریستین، کلر^۱ (۲۰۰۸) بررسی رابطه میان بخشودگی و روان نژند گرای^۲ پرداختند. نمونه شامل ۲۱۰ نفر بود. نتایج نشان داد که رابطه منفی معنی داری میان روان نژند گرای و بخشودگی وجود دارد.

مالتبی و همکاران (۲۰۰۸) پژوهشی با هدف شناسایی آن دسته از ابعاد و جنبه های مدل پنج عاملی شخصیت که حالت های انگیزشی انتقام و اجتناب را پس از یک تخلف و تجاوز پیش بینی می کنند انجام دادند. نمونه ای شامل ۴۳۸ دانشجو بود که تجاوز و تخلف شدیدی را تجربه کرده بودند یافته ها نشان داد که روان نژند گرای به خصوص خشم خصمانه، انگیزه ی اجتناب و انتقام را پیش بینی می کند.

بروس و همکاران^۳ (۲۰۰۵) به بررسی رابطه بین بخشودگی و ویژگی های شخصیتی بر روی ۲۷۵ نفر دانشجو پرداختند نتایج نشان داد تمامی سنجه های بخشودگی با روان نژند گرای رابطه منفی و با توافق پذیری رابطه مثبت داشتند. برون گرای و وجدان گرای با بخشودگی رابطه مثبتی نشان دادند. در حالی که بخشودگی با باز بودن نسبت به تجربه رابطه ای نداشت. ابعاد پنج عاملی به طور انحصاری و رای داده های جمعیت شناختی، همدلی، مذهبی بودن و تمایلات اجتماعی، در پیش بینی بخشودگی نقش عمده ای داشتند.

نتو^۴ (۲۰۰۷) تحقیقی که بر روی ۱۵۲ دانشجوی پر تغالی (۵۱٪ زن، ۴۹٪ مرد با میانگین سنی ۲۱/۱۰ سال) انجام داد نتایج نشان داد که شخصیت به خصوص توافق پذیری همبستگی مثبت با بخشودگی داشت و روان نژند گرای همبستگی منفی با بخشودگی داشت.

مولت و همکاران ۲۰۰۵ و رز^۵ و همکاران ۲۰۰۴ به نقل از بروس و همکاران ۲۰۰۵ در پژوهش های شان به این نتیجه رسیدند که بین بخشودگی دیگران و برون گرای همبستگی مثبتی وجود دارد.

همچنین برخی از پژوهش ها نشان داده اند که سطوح بالای برون گرای و وجدان گرای همبستگی معنی داری با سطوح بالای بخشودگی داشته است (بری و همکاران^۶، ۲۰۰۱، مک کالوگ و همکاران، ۲۰۰۱، به نقل از مالتبی و همکاران ۲۰۰۸) در حالیکه در پژوهش والکر و گورساک^۷ (۲۰۰۲) برون گرای و وجدان گرای نتوانستند پیش بینی کننده بخشودگی باشند.

اپل^۸ (۲۰۰۹) به بررسی رابطه میان بخشودگی و سبک های دلبستگی در بزرگسالان پرداخت یافته ها نشان داد که رابطه معنی داری میان سبک دلبستگی ایمن و بخشودگی در روابط وجود دارد. نگرش های مثبت تر نسبت به بخشودگی با رضایت بالاتر از روابط با دیگران همراه بود علاوه بر این یافته ها حاکی از آن بود که نگرش نسبت به بخشودگی با سبک های دلبستگی اجتنابی، دوسو گرا رابطه منفی معنی داری دارد.

برنت و همکاران (۲۰۰۹) بر اساس تئوری دلبستگی روابط میان دلبستگی، همدلی، نشخوار ذهنی، بخشودگی و نشانگان افسردگی را بررسی کردند. ۲۲۱ شرکت کننده به مجموعه ای از پرسشنامه ها پاسخ دادند. نتایج

1. Allemand, Christen & Keller

2. Neuroticism

3. Brose, et al

4. Neto

5. Ross, et al

6. Berry, et al

7. Walker & Gorsuch

8. Apel

با استفاده از مدل معادلات ساختاری نشان داد: سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی با بخشودگی ذاتی دارد، رابطه میان دلبستگی دوسوگرا - بخشودگی توسط نشخوار ذهنی افراطی میانجی گری می شود، رابطه دلبستگی - بخشودگی توسط عدم همدلی میانجی گری می شود و رابطه دلبستگی ناایمن - افسردگی تا حدودی توسط فرایند بخشودگی میانجی گری می شود.

یابان^۱ (۲۰۰۹) در پژوهش بر روی ۴۴ شخص مطلقه، سبک های دلبستگی و سطوح بخشودگی آنها را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد که بخشودگی با سن، سال های تأهل، سالهای جدایی، سطح درآمد، سبک دلبستگی ایمن رابطه داشت. نتایج تحقیق رگرسیونی نیز نشان داد که در نمونه مذکور ۳۷/۴٪ از واریانس بخشودگی توسط سبک دلبستگی ایمن و سن تبیین شد.

پرالس، وویک^۲ (۲۰۰۸) در تحقیقی به بررسی رابطه سبک های دلبستگی، عزت نفس و بخشودگی با افسردگی بر روی ۳۱۱ آزمونی پرداختند. نتایج نشان داد که سبک دلبستگی دوسوگرا، عزت نفس پایین و بخشودگی ۴۱٪ از واریانس را تبیین می کند. علاوه بر این بخشودگی رابطه میان دلبستگی دوسوگرا و افسردگی را تعدیل نمود.

لاولر - راو و همکاران (۲۰۰۶) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که افراد دلبسته ایمن اشتباه خاصی را راحت تر بخشیدند و سطوح بالاتری از بخشودگی صفتی^۳ را داشتند و هیجان های مثبت تر را ابراز کردند. هدف از پژوهش حاضر بررسی ویژگی های شخصیتی، سبک های دلبستگی و بخشودگی در کارکنان شرکت ملی نفت اهواز بود.

فرضیه های پژوهش

- فرضیه اول: بین ویژگی روان نژندگرایی و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه دوم: بین ویژگی برون گرایی و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه سوم: بین ویژگی باز بودن نسبت به تجربه و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه چهارم: بین ویژگی توافق پذیری و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه پنجم: بین ویژگی وجدانی بودن و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه ششم: بین سبک دلبستگی ایمن و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه هفتم: بین سبک دلبستگی دوسوگرا و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه هشتم: بین سبک دلبستگی اجتنابی و بخشودگی کارکنان رابطه وجود دارد.
- فرضیه نهم: بین ویژگی های شخصیتی سبک های دلبستگی با بخشودگی کارکنان رابطه چندگانه وجود دارد.

1. Yaben

2. Perales & Vovick

3. Trait forgiveness

روش پژوهش

جامعه آماری و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان شرکت نفت اهواز در سال ۱۳۸۹ می باشند. روش نمونه گیری به شیوه تصادفی چند مرحله ای انجام پذیرفت به این ترتیب که ابتدا از بین کلیه شرکت های زیر مجموعه شرکت نفت اهواز، کارکنان اداره ستاد به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. سپس از بین کلیه کارکنان اداره ستاد (۳۰۰ نفر)، تعداد ۳۸۵ نفر طبق جدول کرجسی و مورگان به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند.

ابزار اندازه گیری

۱- پرسشنامه شخصیتی نئو^۱ (فرم کوتاه ۶۰ سوالی)

در این پژوهش به منظور بررسی ویژگی های شخصیتی از فرم کوتاه آزمون نئو که دارای ۶۰ سوال می باشد، استفاده شده است این آزمون پنج مورد از ویژگی های شخصیتی افراد را مورد سنجش قرار می دهد (مک کری و کاستا^۲ ۱۹۸۵). مک کری و کاستا (۲۰۰۴) در تحقیقی که برای تجدید نظر در پرسشنامه (NEO-FFI) بر روی ۱۴۹۲ نفر از افراد بزرگسال انجام دادند، ضرایب همبستگی این آزمون را با آزمون ۲۴۰ سوالی برای پنج ویژگی شخصیتی روان نژند گرای، برون گرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق پذیری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۳، ۰/۹۱، ۰/۷۶، ۰/۸۶، گزارش کردند کیامهر (۱۳۸۱) در پژوهشی که بر روی دانشجویان تهرانی انجام داد جهت بر آورد اعتبار ضرایب همبستگی فرم کوتاه آزمون نئو با فرم ۲۴۰ سوالی آن برای پنج عامل شخصیتی آن به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۱، ۰/۷۸، ۰/۷۵، ۰/۷۴ گزارش کرده است. پایایی آن را به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۸۲، ۰/۷۸، ۰/۶۵، ۰/۸۶ گزارش کرده است. در تحقیق حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه نئو فرم کوتاه از دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده شد که برای کل پرسشنامه به ترتیب برابر با ۰/۶۲ و ۰/۵۳ می باشد.

۲- پرسشنامه سبک های دلبستگی

این پرسشنامه توسط سیمپسون (۱۹۹۰) ساخته شده است و هدف آن رفع نقص سه بند معروف هازن و شیور بوده است. این آزمون شامل ۱۳ جمله در مقیاس لیکرتی است که آزمودنی در پاسخ به هر سوال باید یکی از گزینه های طیف ۵ حالتی (از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) را انتخاب کند. از این ۱۳ جمله، ۵ جمله سبک دلبستگی ایمن و ۸ جمله دو سبک دلبستگی اجتنابی و مضطرب دوسو گرا را مورد ارزیابی قرار می دهد. عباسی سرچشمه (۱۳۸۴) برای تعیین پایایی آزمون از دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده کرده که ۰/۷۰ و ۰/۶۲ بدست آمد رضا زاده (۱۳۸۱) پایانی این آزمون را به شیوه اجرای مجدد، برای نمونه ایرانی در ۲۵ زوج اصلی و به فاصله زمانی ۶ هفته، ۰/۶۸ بدست آورد. همچنین اعتبار ثبات درونی این پرسشنامه بر حسب آلفای کرونباخ در ۱۳۲ زوج، ۰/۷۴ به دست آمده است.

در تحقیق حاضر ضرایب پایایی پرسشنامه سبک های دلبستگی با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف

1. Neo-Five Factor Inventory

2. Costa & McCrae

محاسبه گردید که به ترتیب ۰/۵۰ و ۰/۴۵ می باشد. برای تعیین اعتبار پرسشنامه سبک های دلبستگی خرده مقیاس های سبک ایمن و سبک دوسوگرا با نمره مقیاس های پرسشنامه دلبستگی بزرگسالان^۱ همبسته گردید و مشخص شد که رابطه مثبت معنی داری بین آنها به ترتیب با سبک دلبستگی ایمن $P < ۰/۰۰۲$ و $r = ۰/۱۶$ ، با سبک دلبستگی دوسوگرا $p < ۰/۰۰۰۱$ و $r = ۰/۵۸$ وجود دارد.

اعتبار مربوط به سبک دلبستگی اجتنابی از طریق همبسته نمودن نمره آن با یک سوال ملاک به میزان $p < ۰/۰۰۰۱$ و $r = ۰/۶۵$ بدست آمد که بیانگر برخورداری پرسشنامه سبک های دلبستگی بزرگسالان سیمپسون از اعتبار لازم است.

۳- مقیاس بخشودگی بین فردی^۲ (IFI)

مقیاس بخشودگی بین فردی توسط احتشام زاده (۱۳۸۸) به منظور سنجش بخشودگی بین فردی تهیه شده است. این مقیاس دارای ۲۵ ماده و سه عامل مجزای باشد. پایانی مقیاس بخشودگی بین فردی از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۰ محاسبه شده است. همچنین ضریب پایایی با روش باز آزمایی پس از دو هفته ۰/۷۱ بدست آمده است. اعتبار مقیاس بخشودگی بین فردی از طریق همبسته نمودن آن با مقیاس هایی که متغیرهای همبسته با بخشودگی را مورد سنجش قرار می دهند، صورت گرفت. مقیاس های ملاک برای اعتبار همگرایی، مقیاس پرخاشگری (زاهدی فر و دیگران، ۱۳۷۹) خرده مقیاس توافق پذیری NEO-FEI (کاستا و مک کری، ۱۹۹۲) خرده مقیاس بخشودگی در خانواده اصلی (پولارد و دیگران ۱۹۹۸) بودند. ضرایب همبستگی بین مقیاس بخشودگی بین فردی با سه مقیاس ملاک ذکر شده به ترتیب عبارت بودند از ۰/۶۲، ۰/۲۷، ۰/۴۵، که همگی در سطح ۰/۰۵ تا ۰/۰۰۱ معنی دار بودند (به نقل از احتشام زاده، ۱۳۸۸). در تحقیق حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه بخشودگی بین فردی از دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده شد که برای کل پرسشنامه به ترتیب برابر ۰/۸۲ و ۰/۶۹ می باشد در این تحقیق برای تعیین اعتبار پرسشنامه بخشودگی بین فردی از طریق همبسته نمودن نمره آن با سوالات ملاک به میزان $P = ۰/۰۰۲$ و $r = ۰/۵۸$ بدست آمد که بیانگر برخورداری پرسشنامه بخشودگی بین فردی از اعتبار لازم است.

یافته های پژوهش

الف: یافته های توصیفی:

یافته های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری مانند میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر برای متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جداول ۲ و ۱ ارائه شده است.

همان طور که در جدول ۱ مشاهده می شود در متغیر روان نژندگرای میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۳۰/۷۸ و ۷/۳۳ است. در متغیر برون گرایی میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۴۲/۵۸ و ۵/۴۴ است. در متغیر ویژگی باز بودن نسبت به تجربه میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۳۸/۰۱ و ۴/۸۹ است در متغیر ویژگی توافق پذیری میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۴۲/۹۶ و ۴/۳۰ است. در متغیر

1. RASS

2. Interpersonal Forgiveness Inventory

ویژگی وجدانی بودن میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۴۷/۸۰ و ۴/۸۳ است.

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره آزمودنی ها در متغیر ویژگی های شخصیتی

تعداد	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	میانگین	شاخص های آماری	
					آزمودنی ها	متغیرها
۳۸۵	۵۴	۱۳	۷/۳۳	۳۰/۷۸	کارکنان	ویژگی روان نژندگرایی
۳۸۵	۲۷	۲۵	۵/۴۴	۴۲/۵۸	کارکنان	ویژگی برون گرایی
۳۸۵	۵۱	۱۸	۴/۸۹	۳۸/۰۱	کارکنان	ویژگی بازبودن نسبت به تجربه
۳۸۵	۵۲	۳۲	۴/۳۰	۴۲/۹۶	کارکنان	ویژگی توافق پذیری
۳۸۵	۵۶	۳۱	۴/۸۳	۴۷/۸۰	کارکنان	ویژگی وجدانی بودن

همان طوری که در جدول ۲ نشان داده شده است در متغیر سبک دلبستگی ایمن میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۱۶/۳۱ و ۲/۲۲ است. در متغیر سبک دلبستگی دوسوگرا میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۷/۱۶ و ۱/۴۵ است. در متغیر سبک دلبستگی اجتنابی میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۱۰/۰۶ و ۲/۲۸ است. در متغیر بخشودگی نیز میانگین و انحراف معیار کارکنان به ترتیب ۶۹/۳۵ و ۸/۴۴ است.

جدول ۲: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره آزمودنی ها در متغیرهای سبک های دلبستگی و بخشودگی

تعداد	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	میانگین	شاخص های آماری	
					آزمودنی ها	متغیرها
۳۸۵	۲۱	۱۰	۲/۲۲	۱۶/۳۱	کارکنان	سبک دلبستگی ایمن
۳۸۵	۱۳	۴	۱/۴۵	۷/۱۶	کارکنان	سبک دلبستگی دوسوگرا
۳۸۵	۱۶	۵	۲/۲۸	۱۰/۰۶	کارکنان	سبک دلبستگی اجتنابی
۳۸۵	۹۴	۴۴	۸/۴۴	۶۹/۳۵	کارکنان	بخشودگی

(ب) یافته های مربوط به فرضیه های پژوهش

همان طوری که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین ویژگی روان نژندگرایی و بخشودگی کارکنان رابطه منفی معنی داری وجود دارد ($r = -0/41$, $p < 0/0001$). بنابراین فرضیه اول تأیید می گردد. به عبارت دیگر با افزایش ویژگی روان نژندگرایی کارکنان بخشودگی آنان کاهش یافته است.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین ویژگی برون گرایی و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معناداری وجود دارد ($r = 0/29$, $p < 0/0001$). بنابراین فرضیه دوم تأیید می گردد به عبارت دیگر افزایش برون گرایی کارکنان با افزایش بخشودگی آنان همراه شده است.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شد بین ویژگی باز بودن نسبت به تجربه و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r = 0/13$, $p < 0/010$). بنابراین سوم تأیید می گردد. به عبارت دیگر هر چه میزان باز بودن نسبت به تجربه کارکنان افزایش یابد به همان اندازه بخشودگی آنان افزایش پیدا می کند.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین ویژگی توافق پذیری و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r=0/31$ ، $p<0/0001$). بنابراین فرضیه چهارم تأیید می گردد؛ به عبارت دیگر با افزایش توافق پذیری کارکنان بخشودگی آنان نیز افزایش یافته است.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین ویژگی وجدانی بودن و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r=0/25$ ، $p<0/0001$). بنابراین فرضیه پنجم تأیید می گردد. به عبارت دیگر افزایش ویژگی وجدانی بودن کارکنان با افزایش بخشودگی آنان همراه شده است.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین سبک دلبستگی ایمن و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($r=0/26$ ، $p<0/0001$). بنابراین فرضیه ششم تأیید می گردد به عبارت دیگر هر چه میزان سبک دلبستگی ایمن کارکنان افزایش یابد به همان اندازه بخشودگی آنان افزایش پیدا می کند.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین سبک دلبستگی دوسوگرا و بخشودگی کارکنان رابطه منفی معنی داری وجود دارد ($r=-0/29$ ، $p<0/0001$). بنابراین فرضیه هفتم تأیید می گردد. به عبارت دیگر با افزایش سبک دلبستگی دوسوگرا کارکنان بخشودگی آنان کاهش یافته است.

همان طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین سبک دلبستگی اجتنابی و بخشودگی کارکنان رابطه منفی معنی داری وجود دارد ($r=-0/30$ ، $p<0/0001$). بنابراین فرضیه هشتم تأیید می گردد. به عبارت دیگر با افزایش سبک دلبستگی اجتنابی کارکنان، بخشودگی آنان کاهش یافته است.

جدول ۳: ضرایب همبستگی ساده بین ویژگی های شخصیتی، سبک های دلبستگی با بخشودگی کارکنان.

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	ضریب همبستگی (r)	سطح معناداری p	تعداد آزمودنی ها
ویژگی روان نژندگرایی	بخشودگی	-۰/۴۱	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
ویژگی برون گرایی		۰/۲۹	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
ویژگی باز بودن نسبت به تجربه		۰/۱۳	۰/۰۱۰	۳۸۵
ویژگی توافق پذیری		۰/۳۱	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
ویژگی وجدانی بودن		۰/۲۵	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
سبک دلبستگی ایمن		۰/۲۶	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
سبک دلبستگی دوسوگرا		-۰/۲۹	۰/۰۰۰۱	۳۸۵
سبک دلبستگی اجتنابی		-۰/۳۰	۰/۰۰۰۱	۳۸۵

همان طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود. طبق نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون با روش ورود مکرر، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خطی ویژگی های شخصیتی سبکهای دلبستگی با بخشودگی کارکنان برابر با $MR=0/55$ ، $RS=0/30$ می باشد که در سطح $p<0/0001$ معنی دار می باشد. بنابراین فرضیه دهم تأیید می گردد. همچنین با توجه به مقدار ضریب تعیین (RS) مشخص شد که ۳۰٪ واریانس بخشودگی کارکنان توسط متغیرهای پیش بین قابل تبیین است.

جدول ۴: ضرایب همبستگی چند گانه متغیرهای پیش بین (ویژگی های شخصیتی، سبک های دانشی) با بخشودگی کارکنان با روش ورود Enter

الف متغیر ملاک	شاخص آماری	همبستگی چند گانه MR	ضریب تعیین RS	F نسبت احتمال P	ضرایب رگرسیون (β)									
					۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸		
۱- روان نژندی		۰/۴۱	۰/۱۷	$F=8/60$ $p</math>$	$\beta=0/41$ $t=8/97$ $p</math>$									
۲- برون گرایی		۰/۴۳	۰/۱۹	$F=45/13$ $p</math>$	$\beta=0/14$ $t=2/85$ $p</math>$	$\beta=0/13$ $t=2/53$ $p</math>$	$\beta=0/06$ $t=1/40$ $p</math>$	$\beta=0/21$ $t=4/65$ $p</math>$						
۳- باز بودن نسبت به تجربه		۰/۴۴	۰/۱۹	$F=30/82$ $p</math>$	$\beta=0/35$ $t=7/11$ $p</math>$	$\beta=0/13$ $t=2/53$ $p</math>$	$\beta=0/08$ $t=1/83$ $p</math>$	$\beta=0/21$ $t=4/65$ $p</math>$						
۴- توافق پذیری		۰/۴۹	۰/۲۴	$F=29/79$ $p</math>$	$\beta=0/31$ $t=6/29$ $p</math>$	$\beta=0/10$ $t=2/14$ $p</math>$	$\beta=0/08$ $t=1/81$ $p</math>$	$\beta=0/21$ $t=4/65$ $p</math>$						
۵- وجدانی بودن		۰/۴۹	۰/۲۴	$F=23/77$ $p</math>$	$\beta=0/31$ $t=6/16$ $p</math>$	$\beta=0/10$ $t=1/85$ $p</math>$	$\beta=0/08$ $t=1/81$ $p</math>$	$\beta=0/21$ $t=4/65$ $p</math>$						
۶- سبک دبستگی ایمن		۰/۵۱	۰/۲۶	$F=22/09$ $p</math>$	$\beta=0/28$ $t=5/66$ $p</math>$	$\beta=0/11$ $t=2/13$ $p</math>$	$\beta=0/08$ $t=1/84$ $p</math>$	$\beta=0/20$ $t=4/40$ $p</math>$						
۷- سبک دبستگی دوسو گرا		۰/۵۳	۰/۲۹	$F=21/51$ $p</math>$	$\beta=0/25$ $t=5/00$ $p</math>$	$\beta=0/11$ $t=2/11$ $p</math>$	$\beta=0/07$ $t=1/65$ $p</math>$	$\beta=0/21$ $t=4/56$ $p</math>$						
۸- سبک دبستگی اجتنابی		۰/۵۵	۰/۳۰	$F=20/85$ $p</math>$	$\beta=0/23$ $t=4/67$ $p</math>$	$\beta=0/11$ $t=2/16$ $p</math>$	$\beta=0/05$ $t=1/78$ $p</math>$	$\beta=0/18$ $t=3/95$ $p</math>$						

بخشودگی

همچنین با توجه به جدول شماره ۵ مشاهده می شود که از میان ویژگی های شخصیتی (روان نژند گرایی، برون گرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق پذیری و وجدانی بودن) سبک های دلبستگی (ایمن، دوسوگرا، اجتنابی) به عنوان متغیرهای پیش بین، متغیرهای روان نژند گرایی، سبک دلبستگی اجتنابی، توافق پذیری، سبک دلبستگی دوسوگرا، سبک دلبستگی ایمن و برون گرایی به ترتیب بهترین پیش بینی کننده برای بخشودگی کارکنان می باشند و سایر متغیرها در پیش بینی بخشودگی نقشی ایفای نمی کنند.

جدول ۵: ضرایب همبستگی چندگانه و ویژگی های شخصیتی، سبک های دلبستگی با بخشودگی کارکنان با روش مرحله ای stepwise

متغیر ملاک	ضرایب رگرسیون B						نسبت F احتمال	ضریب تعیین RS	چندگانه MR همبستگی	متغیرهای پیش بین	شاخص آماری
	۱	۲	۳	۴	۵	۶					
۱- روان نژند گرایی	$\beta = -.041$ $t = -.8/97$ $p < .0/0001$						$F = 94/51$ $p < .0/0001$	0/17	0/41	روان نژند گرایی	توافق پذیری
۲- سبک دلبستگی اجتنابی	$\beta = -.036$ $t = -.7/95$ $p < .0/0001$	$\beta = .022$ $t = 4/90$ $p < .0/0001$					$F = 66/97$ $p < .0/0001$	0/22	0/47	سبک دلبستگی اجتنابی	توافق پذیری
۳- توافق پذیری	$\beta = -.033$ $t = -.7/11$ $p < .0/0001$	$\beta = -.019$ $t = -.4/88$ $p < .0/0001$	$\beta = .018$ $t = 4/01$ $p < .0/0001$				$F = 50/97$ $p < .0/0001$	0/25	0/50	توافق پذیری	سبک دلبستگی دوسوگرا
۴- سبک دلبستگی دوسوگرا	$\beta = -.028$ $t = -.5/95$ $p < .0/0001$	$\beta = -.017$ $t = -.3/85$ $p < .0/0001$	$\beta = .018$ $t = 4/10$ $p < .0/0001$	$\beta = .016$ $t = 3/58$ $p < .0/0001$			$F = 40/70$ $p < .0/0001$	0/28	0/53	سبک دلبستگی دوسوگرا	سبک دلبستگی ایمن
۵- سبک دلبستگی ایمن	$\beta = -.027$ $t = -.5/72$ $p < .0/0001$	$\beta = -.016$ $t = -.3/64$ $p < .0/0001$	$\beta = .018$ $t = 3/95$ $p < .0/0001$	$\beta = -.014$ $t = 2/94$ $p < .0/0001$	$\beta = .012$ $t = 2/83$ $p < .0/0001$		$F = 34/26$ $p < .0/0001$	0/29	0/56	سبک دلبستگی ایمن	برون گرایی
۶- برون گرایی	$\beta = -.023$ $t = -.4/60$ $p < .0/0001$	$\beta = -.016$ $t = -.3/60$ $p < .0/0001$	$\beta = .017$ $t = 3/73$ $p < .0/0001$	$\beta = -.013$ $t = 2/83$ $p < .0/0001$	$\beta = .011$ $t = 2/31$ $p < .0/0001$		$F = 34/26$ $p < .0/0001$	0/30	0/55	برون گرایی	

بحث و نتیجه گیری

بر اساس یافته های این تحقیق بین روان نژند گرایی و بخشودگی رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه اول تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های المند، کریستین، کلر (۲۰۰۸) و نگ (۲۰۰۸)، مالتی، ماکاسکیل و دی (۲۰۰۸)، نتو (۲۰۰۷)، بروس و همکاران (۲۰۰۵)، والکر و گرساچ (۲۰۰۲)، همخوانی دارد. در تبیین این یافته می توان گفت روان نژند گرایی یک ویژگی باز دارنده بخشودگی است. داشتن احساسات منفی مانند ترس، غم، برانگیختگی، خشم، احساس گناه و کلافگی از ویژگی های افراد روان نژند گرا است. به خصوص، خصومت خشمگینانه که جنبه مهم روان نژند گرایی است، به عنوان عامل ممانعت کننده بخشودگی بدان اشاره شده است (کاپلان-۱۹۹۲، مک کالوگ و همکاران، ۲۰۰۱ به نقل از بروس و همکاران، ۲۰۰۵). زیرا افرادی که داری خصومت و کینه جویی هستند، نمی توانند از خطاهای دیگران گذشت کنند. وجود اضطراب پرخاشگری، تحریک پذیری از دیگر عوامل مغایر با بخشودگی در افراد روان نژند گرا است. زیرا بخشودگی زمانی صورت می گیرد که فرد بتواند هیجان های منفی خود را کنترل کند و ثبات هیجانی بیشتری داشته باشد.

بر اساس یافته های این تحقیق بین ویژگی برون گرایی و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه دوم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های بروس و همکاران (۲۰۰۵) رز و همکاران (۲۰۰۴) مولت و همکاران (۲۰۰۵)؛ بری و همکاران (۲۰۰۱)، مک کالوگ و همکاران (۲۰۰۱) همخوانی داشته با پژوهش های والکر و گورساچ (۲۰۰۲) همخوانی ندارد. از آنجا که برون گرایان دارای جهت گیری به سوی بیرون هستند و تمایل بیشتری به فعالیت های اجتماعی و مهیج دارند (آیزنک، ۱۹۹۰) و نیز افرادی جرأت مند بوده، در عمل قاطع، فعال، امیدوار به موفقیت و آینده هستند. بخشودگی به آنها این امکان را می دهد که از طریق مقابله با هیجانهای منفی و ایجاد چارچوب شناختی و رفتاری مطلوب در موقعیت هایی که کدورت و رنجش های بین فردی رخ می دهد به انطباق بهتر و هیجان مثبت ناشی از بخشیدن خطای دیگری دست یابند. بخشودگی به تداوم رابطه آن ها با طرف مقابل کمک می کند.

بر اساس یافته های این تحقیق بین ویژگی باز بودن نسبت به تجربه و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه سوم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های چیارامیل لو، منزاستر، مولت (۲۰۰۸) همخوانی داشته و با پژوهش بروس و همکاران (۲۰۰۵) همخوانی ندارد. افراد دارای ویژگی باز بودن نسبت به تجربه دارای تصورات فعال و قضاوت مستقل هستند. آن ها نسبت به دنیای بیرون کنجکاو بوده و زندگی آن ها سرشار از تجربه است. باز بودن از مهارت های ارتباطی بسیار مهم است. افراد واجد شرایط باز بودن درک بهتری از تفاوت های موجود در افکار و رفتار دیگران دارند و آن را می پذیرند و مورد احترام قرار می دهند و به طبع آن زمانی که در روابط بین فردی خود دچار دلخوری و ناراحتی شوند به صورت انعطاف پذیرتری عمل می کنند در نتیجه می توانند به برانگیختگی و هیجان های منفی خود غلبه نمایند و به فرد فرصت جبران اشتباه خود را بدهند و به مرور باعث بازسازی مجدد رابطه شوند.

بر اساس یافته های این تحقیق بین ویژگی توافق و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه چهارم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های ونگ (۲۰۰۸)، چیارامیل لو،

منزساتر، مولت ۲۰۰۸، نتو ۲۰۰۷، بروس و همکاران ۲۰۰۵، همخوانی دارد. شاخص توافق پذیری مانند برون گرایی بر گرایشات ارتباط بین فردی تاکید دارد. فرد موافق اساساً نوع دوست است. احساس همدردی با دیگران می کند و مشتاق کمک به آنان است و معتقد است که دیگران نیز با او همین رابطه را دارند. توافقی ها دیدگاه روشن فکرانه تر و نگرش انعطاف پذیری برای حل مشکل دارند، همچنین انعطاف بیشتری برای تغییر نگرش و تحلیل روابط شان دارند. افراد دارای نمره بالا در توافق، بیشتر سازگار می باشند زیرا توافق تعاون و اعتماد را میان افراد افزایش می دهد. افراد توافق پذیر بر حفظ ارتباطات مثبت و فارغ از تعارض برانگیخته می شوند و بخشودگی برای آنان به معنای دستیابی به این هدف است.

بر اساس یافته های این تحقیق بین ویژگی وجدانی بودن و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی دار وجود دارد. بنابراین فرضیه پنجم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های بروس و همکاران ۲۰۰۵، مک کالوگ و همکاران ۲۰۰۱، بری و همکاران ۲۰۰۱ همخوانی دارد و با پژوهش والکر و گورساج ۲۰۰۲ همخوانی ندارد.

افراد وجدانی، وظیفه شناس، پراثری، هدفمند هستند آنها افرادی کاملاً اجتماعی بوده و بر حسب اطمینان و اعتماد به خود در رفتارهای اجتماعی عمل می کنند. احساس وظیفه، تعهد و سازماندهی در امور از دیگر ویژگی های این افراد است. افراد وجدانی زمانی که به ناچار در روابط خود با دیگران دچار تعارض شوند و حتی چنان چه حالت های هیجانی منفی مانند خشم، اضطراب را تجربه کنند به دلیل اهمیت زیادی که به تعهدات بین فردی خود دارند. خود کنترلی بهتر و بیشتری داشته و می توانند هیجان خود را به شکل مناسبی کنترل کنند و به گونه ای هیجانات خود را ابراز کنند که به روابط بین فردی شان لطمه وارد نشود. از سویی دیگر به دلیل تعهد بالایی هم که نسبت به روابط خود با دیگران دارند باعث شده میزان بخشش و گذشت در آن ها بیشتر باشد تا سریع تر بتوانند روابط خود را بهبود بخشند.

از سویی دیگر در این پژوهش مشاهده شد بین سبک دلبستگی و بخشودگی کارکنان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه ششم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های اپل ۲۰۰۹، یابان ۲۰۰۹، لاولر-راو و همکاران ۲۰۰۶ همخوانی دارد. افراد دلبسته ایمن در ایجاد و حفظ ارتباطات نزدیک و صمیمی با دیگران با مهارت و آرامش بیشتری عمل می کنند و نسبت به تعاملات با دیگران نگرشی مثبتی دارند در نتیجه به هنگام بروز اختلاف در یک رابطه مرادده بهتر، درک عمیق تری را از خود نشان می دهند و می توانند خشم خود را که مکانیسم کلیدی زیر بنای بخشش است، کنترل و تنظیم کنند. این عوامل باعث شده که شخص ایمن بتواند، به نظرات دیگران توجه کند و آنها را درک کند، لذا میزان بخشش و گذشت در این افراد بیشتر است.

بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش بین سبک دلبستگی دوسوگرا و بخشودگی کارکنان رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بنابراین نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های اپل ۲۰۰۹، پرالس و وویک (۲۰۰۸)، برنت و همکاران ۲۰۰۹، همخوانی دارد. با استناد به این که تردید، تعارض، تخاصم، اضطراب جز ویژگی های افراد مضطرب دوسوگراست. این افراد به شدت در معرض، درگیری، تضاد، درماندگی و رفتار نابهنجار در موقعیت های تنش زا و روابط اجتماعی خود با دیگران هستند این واکنش های افراد دلبسته دوسوگرا با همدلی و تنظیم هیجانی تداخل پیدا کرده و مانع از بخشیدن افراد توسط آنها می گردد زیرا یکی

از عواملی که باعث تسهیل بخشودگی می شود، همدلی با فرد خطا کار است و همان طور که گفته شد افراد دوسو گرا به دلیل دارا بودن ویژگی های منفی مانند تردید و نگرانی و اضطراب قادر به قرار دادن خود به جای دیگری نیستند و نمی توانند با آنها همدلی کنند در نتیجه بخشش در آنها کاهش می یابد.

بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش بین سبک دلبستگی اجتنابی و بخشودگی کارکنان رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه هشتم تأیید می گردد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های اپل ۲۰۰۹، برنت و همکاران ۲۰۰۹ همخوانی دارد. افراد دلبسته اجتنابی نگرش منفی نسبت به دیگران دارند. افراد برای بخشیدن لازم است بتوانند هیجانات خود را کنترل کنند و بر خشم و تردید خود غلبه نمایند، زیرا خشم تاثیر منفی بر روی بخشودگی دارد و افراد را به سوی انتقام جویی سوق می دهد و افراد دلبسته اجتنابی نمی توانند این هیجانات را کنترل کنند در نتیجه قادر به بخشیدن افراد نیستند.

ضمناً این افراد نیازی به حفظ روابط بین فردی در خود احساس نمی کنند. ارتباط بین فردی را بی ارزش و بی اهمیت در نظر می گیرند و فرد خطا کار را رسوا و بی حیثیت می کنند. (میکولینسر و شاور، ۲۰۰۵، به نقل از بورنت و همکاران، ۲۰۰۹) وجود این ویژگی ها در کنار هم باعث شده که این افراد قادر به بخشیدن فرد خطا کار نباشند.

ضمناً بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش مشخص شد که بین ویژگی های شخصیتی و سبک های دلبستگی با بخشودگی کارکنان رابطه چند گانه وجود دارد و از میان ویژگی های شخصیتی (روان نژند گرایی، برون گرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق پذیری و وجدانی بودن) و سبک های دلبستگی (ایمن، دوسو گرا، اجتنابی) به عنوان متغیرهای پیش بین، متغیرهای روان نژند گرایی، سبک دلبستگی اجتنابی، توافق پذیری، سبک دلبستگی ایمن، برون گرایی به ترتیب پیش بینی کننده بهتری برای بخشودگی کارکنان می باشند و سایر متغیرها در پیش بینی کنندگی نقش ایفای نمی کنند.

منابع

- احتشام زاده، پروین (۱۳۸۸). رابطه برون گرایی و روان نژند گرایی با سلامت عمومی و شادکامی (با توجه به متغیرهای میانجی بخشودگی و راهبردی های مقابله اسلامی) در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه شهید چمران اهواز در سال تحصیلی ۸۸-۸۷. پایان نامه دکتری روان شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات خوزستان.
- پروین، لارنس. ای (۲۰۰۱). روان شناسی شخصیت (نظریه و تحقیق)، ترجمه محمد جعفر جوادی، پروین کدیور (۱۳۸۶) چاپ هشتم. تهران: موسسه فرهنگی رسا
- رضا زاده، محمدرضا (۱۳۸۱). رابطه سبک های دلبستگی و مهارت های ارتباطی با همسازی زناشویی در دانشجویان شهر تهران، پایان نامه دکتری روان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- عباسی سرچشمه، ابوالفضل (۱۳۸۴). بررسی رابطه ساده و چند گانه نگرش مذهبی، خوش بینی و سبک های دلبستگی با رضایت زناشویی در دانشجویان مرد متأهل دانشگاه شهید چمران اهواز. پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز.
- کیا مهر، جواد (۱۳۸۱). هنجاریای فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی نئو و بررسی ساختار عاملی آن در بین دانشجویان علوم انسانی دانشگاه های تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد سنجش و اندازه گیری، دانشگاه علامه طباطبایی.
- مهدی زارعی، افسانه (۱۳۸۶). رابطه بین سبک های دلبستگی، ویژگی های شخصیتی، نظام های ارزشی با سلامت عمومی دانشجویان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- مویدفر، همام، آقامحمدیان، حمیدرضا و طباطبایی، سید محمود، ۱۳۸۶، رابطه سبک های دلبستگی و عزت نفس اجتماعی، فصلنامه مطالعات روانشناختی، شماره ۱. دوره ۳. صفحات ۶۱-۶۰.
- Allemande, M., Job, V., Christen, S., & Keller, M. (2008). Forgiveness and actin orientation. *Personality and Individual Difference*, 45(8), 762-766.
- Aple, S. (2009). Communicating Forgiveness within Adult sibling Relationships. Master Applied communicating Theory Methodology, college of liberal Arts and social sciences.
- Barber, L., Maltby, J., & Macaskill, A. (2005) Angry memories and thoughts of revenge; The relation between forgiveness and angry rumination. *Personality and Individual Difference*, 39, 253-262.
- Brose, L.A. , Rye, M. S., Zois, C. L., & Ross, S. R (2005). Foriveness and Personality traits. *Personality and Individual Difference*, 39 (1), 35-46
- Burnette, J., Davis, D. E., Green, J. D., Worthingtonjr, E. I., & Bradfield, E. (2009). Insecure attachment and depressive symptoms; the mediating role of ruminatin empathy, and forgiveness. *Personality and Individual Differences*, 46(3), 276-280.
- Burnette, J. I., Taylor, K. W., Worthington, E. L., & Forsyth, D. R. (2007). Attachment and trait forgiveness: the mediating role of angry rumination. *personality and indivedual differences*, 42 (8), 1582-1596
- Costa, P.T., & McCrae, R. R (1985). The NEO Personality inventory manual odssa, fl, Psychological Assessment resources.

- Chiaromello, S., Munoz Sastre, M. T., & Mullet, E. (2008). Seeking Forgiveness. Factor structure, and relationships with personality and forgivingness. *Personality and Individual Differences*, 45(5), 383-388.
- Eysenck, H. J. (1990). Genetic and environment contributions to individual differences: The three major dimension of personality. *Journal personality*, 58, 245-261.
- Kerjcie, R.V., & Morgan, O. W. (1970). Determininig sample size for research. *Activity, Education and Psychological Measurment* , 30.
- Lawer-Row, K. A., & Younger, J. W., Piferi, R. L., Jones, W. H. (2006). The Role of Adult Attachment style in Forgiveness following an Interpersonal offence. *Journal of Counseling & Development*, 84 (4), 493-502.
- Maltby, J., wood, A, M., Dany, L., T. W. H., Colley, A., & linley, L. A. (2008). personality peredictors of levels of Forgiveness two and a half years after the transgression. *Journal of Research in personality*, 42, 1088-1094.
- McCulloug, E. M., Bellah, C. G., Kilpatric, S. D., & Johnson, J. (2001). Vengefulness; Relationship with Forgivenesss, Ruminatin, Well- Being and Big Five . *Personality and social Psychology Bulletin*, 27, 601-610.
- Neto, F. (2007). Forgiveness, personality and gratitude. *Personality and Individual Differences*, 43 (8), 2313-2323.
- Perales, M., & Vovick, D . (2008). Romantic Attachment Style, Self- Esteem, And Forgiveness; Correlates of Depression in College Students. Poster Presentation on the Association for Psychological Sciences 20th Annual Convention in Chicago, LL in May 2008
- Walker, D. F., & Grosuch, R. L. (2002). Forgiveness within Big Five personality model. *Personality and Individual Differences*, 32, 1127-1137.
- Wang, T. W. (2008). Forgiveness and big fire personality among Taiwanese undergraduates. *Social Behavior and personality ; an international journal*.
- Yaben, S.Y. (2009). Forgiveness, Attachment, and Divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*, 50(4), 282-294.

Archived in SID